Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 319
van **JOS DE MEYER**
datum: 2 juli 2018

---

aan **BART TOMMELEIN**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Aanvullende aangifte nalatenschap - Aftrek ingehouden voorheffing op inkomstenbelasting

Successierechten worden volgens artikel 2.7.3.1.1. van de Vlaamse belastingcodex geheven "op de waarde van alles wat uit de nalatenschap van een rijksinwoner wordt verkregen".

Artikel 2.7.3.2.1. voegt daaraan toe: "Het successierecht wordt vastgesteld op basis van de belastbare waarde van alle goederen die toebehoren aan de erflater, waar ze zich ook bevinden, na aftrek van de schulden, vermeld in onderafdeling 4, en met behoud van de toepassing van artikel 2.7.3.2.7 en artikel 2.7.5.0.4."

Zo worden toegekende lonen belast voor hun nettobedrag na aftrek van sociale zekerheidsbijdragen, bedrijfsvoorheffing, bijdragen voor maaltijdcheques enzovoort, en worden uitkeringen van kapitaal van levensverzekeringen eveneens belast na aftrek van de daarop toepasselijke inhoudingen. Via een aanvullende aangifte wordt de eindbelasting (aanslag in de inkomstenbelastingen) in mindering gebracht. Die aanslag is gelijk aan de voorheffing maar verhoogd met de gemeentebelastingen; de betaalde voorheffing wordt in mindering gebracht.

Wanneer het echter gaat om bedragen die de overledene nalaat als pensioensparen, geven financiële instellingen aan de fiscus het brutobedrag op. De belastingplichtigen - die niet dat bedrag hebben ontvangen maar een bedrag verminderd met de voorheffing - zien zich verplicht het brutobedrag op te geven als ze geen boete willen oplopen. In de praktijk blijkt de Vlaamse belastingadministratie geen boete toe te passen en het nettobedrag te aanvaarden, maar dat is onvoldoende bekend.

Voor het pensioensparen van de echtgeno(o)t(e) van de overledene (dat bij gemeenschap van aanwinsten belast wordt als een gemeenschapsgoed) doet zich hetzelfde probleem voor maar hier wil de administratie het nettobedrag niet aanvaarden, zodat steeds het brutobedrag belast wordt. Vermoedelijk omdat de heffing pas veel later gebeurt, meestal als anticipatieve heffing.

Als gevolg hiervan betalen belastingplichtigen in de successierechten eveneens successierechten op de niet onaanzienlijke voorheffing die hierop geheven wordt. Zij betalen dan belastingen op een aan de belastingen betaalde som!

Het gaat om een voorheffing op de uiteindelijke inkomstenbelastingen. Uitkeringen wegens overlijden van bedragen afkomstig van pensioensparen worden belast aan 8% of (art. 171. 1° bis WIB) stortingen vóór 1993 worden aan 16,5% belast, ook verhoogd met de gemeentebelastingen. Zo kan de uiteindelijke belasting, wanneer men van bij de aanvang aan pensioensparen deed, heden oplopen tot 20.000 euro aan 16,5% + bijvoorbeeld 8% gemeentebelasting en 30.000 euro aan 8% + gemeentebelasting. Die eindbelasting bedraagt dan een niet onaanzienlijke som van meer dan 6000 euro.

Dit bedrag moet verdubbeld worden wegens de erfbelasting die eveneens en tegelijk geheven wordt op het pensioensparen van de echtgeno(o)t(e) vóór belastingen hierop.

1. Kan de belastingplichtige, doordat de aangifte initieel werd opgemaakt conform de door de financiële instellingen afgegeven fiches, conform de instructies van de belastingadministratie, de definitieve aanslag in de inkomstenbelastingen inbrengen in het passief van de aanvullende aangifte van nalatenschap zonder aftrek van de ingehouden voorheffing op dit punt, indien die initieel niet in mindering was gebracht?
2. Kan een belastingplichtige die op het bedrag van het pensioensparen van de overlevende echtgeno(o)t(e) waarop pas (mogelijk veel jaren) later de anticipatieve heffing en/of inkomstenbelasting zal worden geheven, die heffing via een aanvullende aangifte in mindering brengen?
3. Zal de minister de financiële instellingen instructies geven om dubbele belasting en aanvullende aangiftes in beide gevallen te vermijden door in de waardering rekening te houden met de belastingen die hierop rusten?
4. Is de erfbelasting volgens de minister al niet hardvochtig genoeg, want bovenvermelde problematiek staat nog los van de erfbelasting die nadien nogmaals op datzelfde pensioenspaarbedrag van de overlevende echtgeno(o)t(e) wordt geheven als ook die overlijdt vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd? Ditmaal immers niet op de andere helft maar op het volledige bedrag (de huwelijksgemeenschap bestaat niet meer).

BART TOMMELEIN
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD
op vraag nr. 319 van 2 juli 2018
van **JOS DE MEYER**

---

1. Na een overlijden worden aan de Vlaamse Belastingdienst inderdaad inlichtingen bezorgd over de sommen en waarden van de overledene waarvan financiële instellingen, verzekeringsmaatschappijen en sommige natuurlijke personen houder of schuldenaar zijn. Dit vloeit voort uit de toepassing van onder meer het artikel 3.13.1.3.7 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Een aantal van die sommen of waarden, waaronder de uitkeringen van pensioenspaarproducten, zijn onderworpen aan federale belastingen, zoals de roerende voorheffing en de personenbelasting.

   In de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger wordt vermeld dat financiële instellingen het brutobedrag van het pensioensparen opgeven aan de fiscus. Uit de praktijk blijkt echter dat de inhoudingen die op de uitkeringen gebeuren, doorgaans wel degelijk op de kennisgevingen worden vermeld.

   Indien het nettobedrag in de aangifte van nalatenschap vermeld wordt, wordt dit bedrag in aanmerking genomen voor de berekening van de successierechten.

   Indien het brutobedrag vermeld wordt en op het uitgekeerde bedrag is op het ogenblik van de indiening van de aangifte van nalatenschap nog personenbelasting verschuldigd, dan zijn er twee mogelijkheden:

   a) Het nettobedrag wordt aangegeven omdat er een bewijs kan worden voorgelegd van de nog verschuldigde personenbelasting, bijvoorbeeld aan de hand van een fiscale fiche, een ontvangen aanslagbiljet of zelfs een berekening van een gangbaar berekeningsprogramma voor de personenbelasting: de heffing gebeurt dan op het nettobedrag. Dit wordt bijvoorbeeld verder bevestigd bij standpunt van de Vlaamse Belastingdienst van 2 februari 2015, onder nummer 15019.

   b) Het brutobedrag wordt aangegeven omdat er op dat ogenblik nog geen bewijs voorhanden is van het bedrag van de verschuldigde personenbelasting: de heffing gebeurt in dat geval op het brutobedrag. Als er nadien bewijzen voorhanden zijn van het bedrag van de verschuldigde personenbelasting, kan er een aanvullende aangifte worden ingediend, waarna de heffing zal worden herzien.

   In alle gevallen is het wel zo dat enkel de personenbelasting die op datum van het overlijden nog verschuldigd is, in aftrek kan komen. Inhoudingen die reeds vóór het overlijden zijn gebeurd, kunnen niet in aftrek worden genomen omdat het geen op de dag van het overlijden bestaande schulden zijn. Hiervoor kan verwezen worden naar het artikel 2.7.3.4.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

2+4. Zoals hoger reeds vermeld werd, kan enkel de personenbelasting die op datum van het overlijden verschuldigd is, als passief van de nalatenschap worden aanvaard. Dit is de toepassing van de algemene regel dat enkel schulden ten dage van het overlijden van de erflater in mindering mogen worden gebracht. Indien er dus bij het overlijden van de erflater op de pensioenspaarrekening van de langstlevende echtgeno(o)t(e) geen personenbelasting verschuldigd is, is het correct dat het brutobedrag belast wordt. Indien de echtgenoten gehuwd waren onder het wettelijk

stelsel, zal dit bedrag als gemeenschappelijk goed belast worden, of met andere woorden, voor de helft. Bij het overlijden van de langstlevende, zal dienen nagegaan te worden wat er precies met die rekening gebeurd is. Indien deze nog bestaat, zal het nettobedrag belast worden, voor zover het bewijs geleverd werd van de verschuldigde belasting erop.

Wat betreft de hoogte van de tarieven in de erfbelasting, wijs ik op het decreet van 6 juli 2018 tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht. Dit decreet realiseert binnen de budgettaire mogelijkheden een belastingverlaging. Zo werd onder meer tussen partners een nieuwe vrijstelling van successierecht ingevoerd voor de eerste schijf van 50.000 euro in de netto verkrijging van de rechtverkrijgende partner van de roerende goederen, de zgn. "partnervrijstelling" (nieuw art. 2.7.6.0.6, §2, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit).

3. Volgens het reeds vermelde artikel 3.13.1.3.7 VCF blijft artikel 97 van het federale Wetboek van Successierechten en de ter uitvoering daarvan genomen besluiten, onverminderd van toepassing met het oog op de juiste heffing en de invordering van het successierecht. De federale belastingdiensten behouden de bevoegdheden en taken die uit die bepalingen voortvloeien en bezorgen de lijst van tegoeden die door de financiële instellingen werd overgemaakt overeenkomstig artikel 3.13.1.4.2. VCF aan de Vlaamse Belastingdienst.

   Zoals hoger reeds werd gesteld, gebeurt het soms dat de financiële instellingen de brutobedragen vermelden, maar vaak worden de inhoudingen die op de uitkeringen gebeuren wel degelijk vermeld.

   En zelfs als de bezorgde informatie geen melding maakt van de fiscale inhoudingen, dan zal dit geen aanleiding geven tot een dubbele belasting. De inhoudingen die verschuldigd zijn bij het overlijden van de erflater, kunnen immers in aftrek komen, hetzij bij de berekening op zicht van de oorspronkelijke aangifte, hetzij achteraf via een verbeterende aangifte, van zodra de bewijsstukken voorhanden zijn, zodat er geen sprake kan zijn van dubbele belasting.